# Fotograf/fotografka – základy fotografování (kód: 34-037-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
**Skupina oborů:** Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (kód: 34)
**Týká se povolání:** Fotograf
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Orientace ve fotografických přístrojích, fotografickém příslušenství a záznamových médiích | 4 |
| Volba vhodného osvětlení a práce se světlem při fotografování | 3 |
| Tvorba kompozice snímku a volba stanoviště záběru | 3 |
| Volba vhodného druhu fotografické techniky pro různé fotografické situace | 3 |
| Zhotovení cvičných snímků dle zadání | 3 |
| Základní úprava cvičných snímků s využitím grafického programu | 3 |
| Zhotovení kontrolního náhledu snímku na inkoustové, termosublimační nebo laserové tiskárně | 4 |
| Příprava snímku pro další zpracování | 4 |
| Archivování obrazových materiálů a digitálních dat | 3 |
| Příprava digitálního obrazu pro export na web | 4 |
| Vedení povinné dokumentace | 4 |
| Prezentace prací v závislosti na konkrétní situaci při jednání se zákazníkem | 4 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022 do: 26.05.2028

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Orientace ve fotografických přístrojích, fotografickém příslušenství a záznamových médiích

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Rozdělit fotografické přístroje podle konstrukce a popsat jejich použití | Písemné a ústní ověření |
| b) Vysvětlit rozdílnosti základních typů fotografických přístrojů a jejich funkcí | Ústní ověření |
| c) Předvést manipulaci s fotografickým přístrojem, popsat a vysvětlit jeho funkce | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Popsat základní příslušenství fotografických přístrojů a jeho použití | Písemné a ústní ověření |
| e) Popsat druhy záznamových médií používaných pro ukládání fotografického obrazu | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Volba vhodného osvětlení a práce se světlem při fotografování

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat základní druhy osvětlovacích zařízení včetně jejich příslušenství | Písemné a ústní ověření |
| b) Navrhnout vhodný druh osvětlovacího zařízení pro různé druhy snímků, vysvětlit rozdíly mezi trvalým a bleskovým světlem | Písemné a ústní ověření |
| c) Objasnit problematiku teploty chromatičnosti světla a význam funkce nastavení bílé | Písemné a ústní ověření |
| d) Nastavit osvětlení scény cvičného snímku, zvolit vhodný model osvětlení, vysvětlit způsob ovlivnění charakteru a směru světla | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Změřit a nastavit expozici, vysvětlit využití měření dopadajícího a odraženého světla | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Tvorba kompozice snímku a volba stanoviště záběru

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat nejdůležitější kompoziční principy tvorby fotografického obrazu | Písemné a ústní ověření |
| b) Zvolit vhodné stanoviště a úhel pohledu pro záběr u zadaného druhu snímku | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Vysvětlit rozdíly v použití základních objektivů, širokoúhlých objektivů a teleobjektivů s ohledem na perspektivní zkreslení a hloubku ostrosti záběru | Písemné a ústní ověření |
| d) Sestavit cvičné zátiší podle principů správné kompozice | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Volba vhodného druhu fotografické techniky pro různé fotografické situace

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vybrat vhodný fotografický přístroj, popsat jeho technické parametry a možnosti použití v různých fotografických situacích | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Vybrat vhodný druh fotografického objektivu a filtrů pro danou fotografickou situaci a zdůvodnit jejich použití | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat vhodné fotografické příslušenství pro různé práce v oblasti fotografie | Ústní ověření |
| d) Předvést manipulaci s fotografickým příslušenstvím, vysvětlit základní operace s ním | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Popsat vybavení fotografického ateliéru | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Zhotovení cvičných snímků dle zadání

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Sestavit kompozici zadaného snímku s použitím kompozičních pravidel | Praktické předvedení |
| b) Nastavit osvětlení scény, zvolit vhodný model osvětlení | Praktické předvedení |
| c) Zhotovit cvičný snímek s použitím vhodné fotografické techniky | Praktické předvedení |
| d) Předvést prezentaci snímku ve formě neupraveného digitálního záznamu včetně přístroje, kterým byl zhotoven a použitého příslušenství | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Základní úprava cvičných snímků s využitím grafického programu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Přenést digitální obraz z fotografického přístroje do počítače | Praktické předvedení |
| b) Zvolit nejvhodnější grafický program pro daný úkol, popsat jeho funkce | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést základní úpravy hustoty a barevnosti fotografického obrazu (např. pomocí funkce křivky, úrovně, jas a kontrast, úpravy barev) | Praktické předvedení |
| d) Provést jednoduché opravy obrazu pomocí nástrojů pro retuš | Praktické předvedení |
| e) Popsat jednotlivé datové formáty používané v grafických programech, zvolit vhodný datový formát pro uložení obrazu a obraz uložit | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Zhotovení kontrolního náhledu snímku na inkoustové, termosublimační nebo laserové tiskárně

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat funkce jednotlivých typů tiskáren a navrhnout vhodný typ tiskárny pro tisk fotografického obrazu | Písemné a ústní ověření |
| b) Uvést druhy materiálů vhodných pro tisk obrazu, popsat jejich vlastnosti | Písemné a ústní ověření |
| c) Nastavit funkce a připravit tiskárnu pro tisk obrazu | Praktické předvedení |
| d) Vytisknout kontrolní náhled snímku | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava snímku pro další zpracování

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Provést  úpravu snímku pro tisk | Praktické předvedení |
| b) Provést konečnou přípravu snímku pro zhotovení fotografie na digitálním minilabu | Praktické předvedení |
| c) Objasnit volbu barevného modelu RGB a CMYK pro jednotlivé druhy konečného zpracování fotografie | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Archivování obrazových materiálů a digitálních dat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat vhodná média určená k archivaci digitálního obrazu, jejich použití a péči o ně | Písemné a ústní ověření |
| b) Popsat možnosti ukládání digitálních dat, uvést možnosti datových úložišť na internetu | Ústní ověření |
| c) Provést uložení digitálních dat na vhodné médium | Praktické předvedení |
| d) Popsat možnosti archivace obrazových materiálů (filmů, fotografií, tisků) | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava digitálního obrazu pro export na web

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Upravit velikost snímku a jeho rozlišení s ohledem na možnosti internetového transportu | Praktické předvedení |
| b) Předvést stahování snímku z internetu do počítače | Praktické předvedení |
| c) Popsat a provést odeslání snímků z počítače pomocí elektronické pošty a datových úložišť | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Vedení povinné dokumentace

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Orientovat se v základních právních předpisech v oblasti ochrany osobních dat a autorských práv ve vztahu k fotografii | Ústní ověření |
| b) Popsat způsob vedení zakázkové knihy | Ústní ověření |
| c) Vystavit fakturu a zjednodušený daňový doklad, vysvětlit náležitosti kolem příjmu a výdeje peněžních částek | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Předvést způsob evidence objednávek a tvorby rozpočtu, vytvořit rozpočet pro konkrétní zakázku | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Prezentace prací v závislosti na konkrétní situaci při jednání se zákazníkem

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat způsob komunikace se zákazníkem při sjednávání a odevzdávání zakázky | Ústní ověření |
| b) Prezentovat nabídkové portfolio prací a dohodnout podmínky realizace zakázky | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Předvést zhotovenou zakázku při předání zákazníkovi | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.
Písemné ověření v průběhu zkoušky probíhá formou písemné práce, která obsahuje okruhy ze všech odborných kompetencí obsažených v této profesní kvalifikaci.
Uchazeč zhotoví cvičný snímek zátiší a dále si vylosuje dvě témata pro cvičné snímky z následující nabídky. Vylosované snímky zhotoví tak, aby prokázal potřebné odborné způsobilosti.
U reportáže a obrazového souboru se jedná o sérii 6 snímků, u produktové fotografie o 3 záběry cvičného produktu.
Témata pro cvičné snímky:
Portrét, postava, portrét s rukou
Reportáž (z městské dopravy, z tržnice, ze sportovního utkání a pod.- téma určí dle okolností autorizovaná osoba)
Produktový snímek
Zdokumentování postupu práce (obrazový soubor)
Obrazový soubor na téma fotografie města (architektura)
Obrazový soubor na téma fotografie krajiny

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání fotograf + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografie nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti fotografie, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti fotografie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografie nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na obor fotografie, nebo zaměřené na technický obor, např. optika, fyzikální chemie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele odborných předmětů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Profesionální fotografický přístroj, objektivy, fotografický ateliér včetně fotografických blesků, stativů a dalšího příslušenství, počítač s vhodným programem pro zpracování digitální fotografie, tiskárna, internet, lidský model. Uchazeč má právo používat při vykonávání praktické části zkoušky vlastní fotografický přístroj s příslušenstvím.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

## Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 45 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 9 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro osobní služby ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Komora fotografických živností
Slezská univerzita v Opavě , Institut tvůrčí fotografie
Matela Studio Photography & Visual Media
Střední škola fotografická, filmová a televizní, o.p.s., Skalsko
Kráčmar foto
Společenstvo drobného podnikání
Střední odborné učiliště služeb Praha 9